

**KANGASALAN KUNTA
PÄIVÄHOITO
LAADUNARVIOINTIRAPORTTI 2**

Kangasalan kunta 17.7.2007
Sosiaalikeskus
Päivähoito

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto

2. Vuoden 2005 tehdyn laadunarviointiin liittyvän kyselyn kehittämiskohteiden toteutumisen tarkastelua

3. Vuonna 2007 asiakkaille ja henkilöstölle suunnattujen kyselyjen tuloksien tarkastelu

3.1. Asiakkaille suunnatun päivähoitopaikan hakuun liittyvän kyselyn tulokset

3.2. Päivähoidossa olevien lasten vanhemmille suunnatun kyselyn tulokset

3.3. Henkilöstölle suunnatun kyselyn tulokset

4. Laadunarviointi eri osa-alueilla

4.1. Asiakasnäkökulma (Vaikuttavuus)

4.2. Talousnäkökulma (Resurssit)

4.3. Prosessinäkökulma (Prosessit ja rakenteet)

4.4. Henkilöstö- ja uusiutumisenäkökulma (Uusiutuminen ja henkilöstö)

5. Vuoden 2005 ja 2007 kyselyjen vertailu

6. Kehittämiskohteet

Liitteet

Liite 1 Vanhemmille suunnatun kyselyn päivähoitopaikan hakemiseen ja saamiseen liittyvän kyselyn tulokset

Liite 2 Vanhemmille suunnatun päivähoiton toteutumiseen liittyvän kyselyn tulokset

Liite 3 Henkilökunnalle suunnatun päivähoiton toteutumiseen liittyvän kyselyn tulokset

1. JOHDANTO

Kangasalan kunnan päivähoidossa toteutettiin Päivähoidon laatukäsikirjassa olevan suunnitelman mukaisesti toisen kerran samansisältöinen, laaja palvelukysely päivähoidossa olevien lasten vanhemmille ja päivähoidon henkilöstölle.

Kangasalan kunnassa on laadunarviointia kehitetty vuodesta 1997. Laadunarviointiin on käytössä erilaisia menetelmiä. Vuonna 2004 Kangasalan kunnan päivähoidossa otettiin käyttöön Laatukäsikirja. Siinä yhteydessä otettiin käyttöön yhteneväiset arviointimenetelmät koko kunnan päivähoidolle. Vanhempien, lasten ja henkilökunnan antaman palautteen pohjalta arviointijärjestelmää muokataan, jotta laatua voidaan ylläpitää ja kehittää edelleen parempaan suuntaan.

Laatukäsikirjan laadunarvioinnin menetelmistä on tullut osa Kangasalan kunnan päivähoitoa. Päivähoidon tarve on kasvanut Kangasalan kunnassa ja asiakkaiden mielipiteen kuuleminen on päivähoitopalvelua tarjoaville instansseille äärettömän tärkeää.

Laadunarvioinnissa ja yhä paremman laadun aikaansaamisessa on tiedon merkitys keskeinen. Kuluneella kaudella päivähoidon asiakkaille suunnattiin kaksi eri kyselyä. Toinen kysely koski päivähoitopaikan hakemiseen liittyviä seikkoja. Toisessa tiedusteltiin jo päivähoidossa olevien lasten vanhemmilta ja henkilökunnalta päivähoidon laatuun liittyviä asioita. Molemmat kyselyt koskivat koko kunta aluetta.

Tässä raportissa tarkastellaan laatukyselyjen pohjalta asetettujen tavoitteiden toteutumista siinä määriteltyjen kehittämiskohteiden kautta. Tarkastellaan uusien laatuun liittyvien kyselyjen tuloksia ja määritellään niiden pohjalta kehittämiskohteet seuraavalle kaudelle. Raportissa on pyritty tuomaan esille nämä kohteet ja samalla pohtimaan, miten kehittäminen ko. alueilla olisi paras toteuttaa. Näiden pohjalta luodaan seuraavalle kaudelle aikataulu ja päätetään painopiste kehittämiselle. Päivähoidon johtoryhmä on määritellyt kehittämisen painopisteet ja tarkastelee niitä säännöllisin väliakoin. Johtoryhmä on sopinut myös tarvittavista toimenpiteistä.

Laaturaportin kokosivat tradenomiopiskelija Minna Vahdersalo ja päivähoidon aluejohtaja Niina Kettunen-Niemi. Erityisen suuri kiitos kaikille vanhemmille siitä, että kerroitte mielipiteenne. Päivähoidon henkilöstön panos tulosten kokoamisessa oli ratkaisevan suuri.

2. VUODEN 2005 TEHDYN LAADUNARVIOINTIIN LIITTYVÄN KYSELYN KEHITTÄMISKOHTEIDEN TOTEUTUMISEN TARKASTELU

1. Päivähoitopaikkojen riittävyys ja kohdentuminen

Sekä vanhempien ja henkilöstön palautteista nousee selkeitä kehittämiskohteita. Vanhemmat tuovat esille sen, että päivähoitopaikkoja ei joka päivähoitoalueella ole riittävästi. Perheet joutuvat käyttämään lastensa päivähoitokuljetuksiin paljon aikaa. Niilläkin alueilla, missä niitä on riittävästi ne eivät aina kohdennu oikein; perheet eivät saa lastaan toivomaansa hoitomuotoon. Päivähoitopaikka joudutaan joissakin tapauksissa osoittamaan hyvin lähellä hoidontarpeen alkamista tai joissakin tapauksissa vasta sen jälkeen. Vanhemmat ovat aloittaneet jo työnsä ja ratkaisseet lapsensa hoidon tilapäisjärjestelyin. Työn alkamistakin on jouduttu siirtämään. Päivähoito tarvitsee tarkempaa väestöanalyysiä, jotta päivähoitopaikat voitaisiin kohdentaa oikein. Usean vuoden ajan on vuodenvaihte ollut äärimmäisen vaikea lasten sijoittamisen suhteen. Ennakointi on hankalaa.

Toimenpiteet:

Päivähoidon tilaselvitys päivitettiin kuluvana vuonna. Sitä tarkastellaan säännöllisesti ja päivitetään joka toinen vuosi. Selvityksen pohjalta tehdään suunnitelma uusien päivähoitopaikkojen lisäämiseksi. Päivähoidon johto etsii keinoja tarkempaan väestöanalyysiin pohjautuvaan ennakointiin.

Toteutuneet toimenpiteet:

Kausien 2005-2007 aikana on Kangasalla eri kunta-alueille rakennettu uusia päivähoitoyksiköitä. Uusia perhepäivähoitajien on pyritty rekrytoimaan jatkuvalla haulla ja esimerkiksi perhepäivähoidon messuilla.

Uusi päivähoitoyksikön tilaselvitys valmistui 2007 perustuen väestöennusteeseen.

2. Turvallisuus

Piha-alueiden turvallisuus ja erityisesti aitojen mataluus tuli esille useiden alueiden palautteissa. Tekninen toimi on laatinut aitojen korottamiseen aikataulun. Aikatauluun lienee syytä palata ja tiedottaa Tekniselle toimelle vanhempien huolesta. Päivähoidon henkilöstön tietoisuutta ulkovalvonnan merkityksestä ja tavoista tulee lisätä.

Toimenpiteet:

Päivähoidon johtoryhmässä sovittiin aitojen korkeusstandardiksi Kangasalan kunnan päivähoitoyksiköissä 1.

1. Aidan korkeus on normaalisti **1 metri**.
2. Aidan korkeus esimerkiksi vilkkaasti liikennöidyn tien tms. lähellä **1,20 metriä**

Porttien turvallisuutta seurataan jatkuvasti. Aluejohtaja vie tietäväksi puutteet tekniselle puolelle. Päivähoitoyksiköiden henkilökunnan tietoisuutta ulkovalvonnasta lisätään ja yhteisesti sovitut valvontasäännöt kirjataan muistiin ja säilytetään perehdyttämiskansiossa kaikkien nähtävillä. Ohjeistetaan henkilökunnan toiminta lapsen karkaamistilanteessa.

Päivähoidon johtaja Anneli Halkola tarkistaa aitojen korotukseen liittyvän aikataulun. Päivähoidon johtoryhmä tarkastelee turvallisuuteen liittyviä asioita säännöllisesti viikkopalaverissaan.

Toteutuneet toimenpiteet:

Päivähoitoyksikköjen aitoja ja portteja on kunnostettu kauden 2005-2007 aikana. Työ on vielä kesken. Valtion taholta on vuoden 2007 aikana tulossa päivähoidon tarkennetut turvallisuusohjeet.

3. Kasvatuskumppanuus

Kasvatuskumppanuuteen liittyvä kehittämistyö jatkuu. Henkilöstöä koulutetaan ja vanhempien kanssa tehtäviä yhteistyömuotoja kehitetään.

Toimenpiteet:

Kangasalan kunnalle päivähoidolle laaditaan valtakunnallisten perusteiden pohjalta kuntakohtainen varhaiskasvatussuunnitelma. Vastuuhenkilönä päivähoidon aluejohtaja Pekka Virikko. Kasvatuskumppanuus on oleellinen osa päivähoidon tasaveroista toteutumista. Varhaiskasvatussuunnitelmassa määritellään kasvatuskumppanuuden toteuttamistavat Kangasalla.

Toteutuneet toimenpiteet:

Kangasalan kunnan varhaiskasvatussuunnitelma on laadittu ja kevään 2007 aikana käynnistettiin yksiköiden omien varhaiskasvatussuunnitelmien laadinta.

4. Yhteistyötahojen sitoutuminen

Päiväkodeissa työskentelee ruokahuollon henkilökuntaa, teknisentoimen henkilökuntaa ja päiväkotien siivoushenkilökuntaa (osastoapulaiset), jotka eivät varsinaisesti tee kasvatus- ja hoitotyötä. Näiden tahojen sitouttaminen oman sektorinsa osalta osaksi kasvatustehtävää tuotiin yhtenä kehittämisen kohteena esille henkilöstön taholta.

Toimenpiteet:

Ei toimenpiteitä

6.Laatukäsikirjan kaavakkeiden uusiminen

Laatukäsikirjaan liittyvien kaavakkeiden uusiminen on tehty raportin laatimisen yhteydessä. Asiaan palataan seuraavan kerran aikataulun mukaisesti kauden 2005-2006 kesäkuussa.

Toimenpiteet:

Laadunarviointiin liittyvät kaavakkeet uusittiin vastaamaan tarvetta laaturaportin koonnin yhteydessä. Seuraavan kerran asiaan palataan kauden 2005-2006 arvioinnin yhteydessä.

Toteutuneet toimenpiteet:

Kaavakkeet on uusittu annetun palautteen mukaisesti.

7. Sijaishenkilöstön rekrytointi

Sijaishenkilökunnan rekrytointiin liittyvät asiat (määrä ja ammatillinen koulutus).

Toimenpiteet:

Päivähoidon johto ylläpitää jatkuvaa sijaishakua ja sijaisrekisteriä. Pyritään lisäämään vakinaisia sijaisia.

Toteutuneet toimenpiteet:

Rekrytointia on pyritty kehittämään (vakituiset sijaiset, jatkuva sijaishenkilöstön haku, Quick @ Work-järjestelmä). Sijaisten saantiin liittyy olennaisesti työvoimapula.

8. Johtaminen

Johtamisen arvioinnin menetelmät.

Toimenpiteet:

Luodaan menetelmät johtamisen arviointiin vuoden 2006 kehittämiskeskusteluissa käytettäväksi. Itsearviointi esimiehille.

Esimieskoulutuksen suunnitelmallinen lisääminen niin päivähoidon aluejohtajien kuin päiväkodin vastaavienopettajien osalta. Kasvavan osaamisen kautta saadaan luotua motivaatiota

Toteutuneet toimenpiteet:

Vuoden 2006 lopussa tehtiin Kangasalan kunnan toimesta koko kunnan henkilökuntaa koskettava ilmapiiri kysely. Saatujen tulosten pohjalta valittiin koko kunta-aluetta koskettavat kehittämiskohteet. Päivähoitoalueilla valittiin yksikkökohtaisesti omat kehittämiskohteet. Kehittämiskohteille asetettiin tavoitteet ja seuranta.

Kehityskeskustelut käydään edelleen vuosittain ja keskustelupohjaa muokataan tarpeen mukaan.

Esimieskoulutukseen on mahdollisuus hakeutua ja Kangasalan kunta osallistuu osaltaan koulutukseen kustannuksiin. Solmitaan johtajuussopimus päivähoiton johtajan ja päivähoiton aluejohtajien kesken. Johtamisen organisointia tarkastellaan ja kehitetään tarpeen mukaan.

9. Päivähoidosta tiedottaminen

Toimenpiteet:

Päivähoidon varhaiskasvatussuunnitelmaan liittyy palveluesite. Hakemisto on kattava tiedotusmateriaali perheille ja eri yhteistyötahoille sekä päivähoidolle itselleen Kangasalan kunnassa olevista varhaiskasvatukseen liittyvistä kunnallisista ja eri tahojen järjestämistä alle kouluikäisten palveluista. Hakemisto lähetetään esimerkiksi kaikille kuntaan muuttaville perheille.

Toteutuneet toimenpiteet.

Palveluesite on laadittu ja tiedot tarkastettu vuoden 2007 aikana.

3. VUONNA 2007 ASIAKKAILLE JA HENKILÖSTÖLLE SUUNNATTUJEN KYSELYJEN TARKASTELU

3.1 Asiakkaille suunnatun, päivähoitopaikan hakuun liittyvän kyselyn tulokset

Päivähoitopaikkaan perheillä on lainmukainen, subjektiivinen oikeus. Jos huoltaja hakee lapselleen hoitopaikkaa työllistymisen tai opiskelupaikan saamisen vuoksi on paikka myönnettävä kahden viikon kuluessa hakemuksen jättämisestä. Muussa tapauksessa paikka on myönnettävä neljän kuukauden kuluessa hakemusten jättämisestä.

Vanhemmille suunnatussa kyselyssä halusimme selvittää paikan saantiin ja itse valintaprosessiin kulkuun liittyviä asioita; saatua palvelua, tyytyväisyyttä ratkaisuun yms. Kauden 2006-2007 asiakaspalautteita palautettiin yhteensä 153.

Kyselyn vastausvaihtoehdot olivat

- 5 erinomainen**
- 4 erittäin hyvä**
- 3 hyvä**
- 2 kohtalainen**
- 1 huono**
- eos ei osaa sanoa**
- ei vast ei vastattu ko. kysymykseen**

KYSELYN TULOKSET

1. Kunnan tarjoamat päivähoitopalvelut on helposti saatavilla

5	76/153	49,67 %
4	64/153	41,83 %
3	9/153	5,88 %
2	3/153	1,96 %
1	0/153	0 %
eos	1/153	0,66 %
ei vast	0/153	0 %

Kommentteja tähän kysymykseen

- Päivähoitotoimistosta
- Kuntaan juuri muuttaneena oli vaikeuksia saada selville, mihin päivähoitoalueeseen kuuluu
- Kunnan nettisivuille olisi upeaa saada hakukone, jonka käyttö helpottaisi oman alueen löytämistä esim. osoitteen perusteella. Uutena kuntalaisena kun en tiennyt kuulummeiko ja minne
- Paikkakunnalle hiljattain muuttaneina löysimme tiedot helposti
- Hain itse kaavakkeet, mutta sain kaiken tarvitsemani tiedon ilman suurempia kysymyksiä
- Löytyy helposti puhelinluettelosta
- Netistä löytyi helposti
- Netistä löytyy, jos sellainen on
- Ilmoitukset Kangasalan Sanomissa. Oma aktiivisuus
- Netistä saa tietoa ja neuvolasta saatiin Kangasalan varhaiskasvatuspalvelut-esite
- Kuntaan muuttavalle voisi lähettää erillisen lapsia koskevan tiedotteen, päiväkodit, leikkiryhmät, kirkon toiminn.
- Nettisivut voisivat olla selkeämmät -> yhteystiedot selkeämmin esille

Toimenpiteet:

- Kotisivujen kehittäminen niin, että asiakkaiden on helppo löytää tarvitsemansa tieto. Esimerkiksi hakukone Kangasalan kunnan etusivulla helpottaisi kaavakkeiden tai vaikkapa oman päivähoitoalueen löytämisessä.

2. Perheemme sai tarpeitamme vastaavaa ohjausta ja neuvontaa päivähoitoon liittyvissä asioissa

5	89/153	58,17 %
4	42/153	27,45 %
3	14/153	9,15 %
2	3/153	1,96 %
1	2/153	1,31 %
eos	3/153	1,96 %
ei vast	0/153	0 %

Kommentteja tähän kysymykseen

- Kiireisen aluejohtajan kun tavoitti niin tarvittavat asiat selvis, jos muisti kaikki kysyä
- Kyllä, soittamalla ja tutustumispäivät
- Mukava vastaanotto, sai tutustua rauhassa muutaman päivän, hyvää neuvontaa
- Loistavaa palvelua sekä päivähoidon aluejohtajalta että hoitoryhmän henkilökunnalta
- Saimme paikat jo kuukautta aiemmin
- Henkilökunta ryhmissä osoittautui heti alusta asti luottaviksi ja asiantunteviksi
- Haku hetkellä ei ollut vielä tietoa minkälaisia ryhmiä tulee (viriketoiminta-puolipäiväryhmä)
- Kyllä sai , joskin kesälomien aikaan ”piti” soittaa useammalle henkilölle
- Tutustumiskäynneillä hyvä ohjaus
- Emme käyttäneet vars. ohjausta ennen hoitop. alkua
- Hakuprosessi oli tuttu, joten emme tarvinneet apua
- Hain ja täytin kaavakkeen paikan päällä ja minua ohjattiin siinä
- Kysymyksiin vastattiin
- Heinäkuu - loma
- keväällä 2006 tietoa niukemmin, keväällä 2007 mukavasti informaatiota

3. Päivähoitopaikka järjestyi päivähoitoasetuksen mukaisen aikarajan kuluessa eli neljässä kuukaudessa hakemusten jättöpäivästä tai kahdessa viikossa, jos kyseessä oli vanhemman äkillinen työllistyminen tai opiskelu.

5	132/153	86,27 %
4	6/153	3,92 %
3	5/153	3,27 %
2	1/153	0,65 %
1	2/153	1,31 %
eos	5/153	3,27 %
ei vast	2/153	1,31 %

Kommentteja tähän kysymykseen

- Hoitopaikat järjestyivät kahdesta eri päiväkodista, vaikka haettiin perhepäivähoitopaikkaa. Viikkoa ennen hoidon alkua saimmekin perhepäivähoitopaikan
- Alotuspäivä siirty viikolla
- Asumme Liutussa ja paikkaa tarjottiin Huutijärveltä yli 10 km päästä ja eri suunnasta kuin työpaikkamme
- Haimme paikkaa jo maaliskuussa, saimme paikan lokakuulle (tiedon elokuussa.)
- Hakemusta jätettäessä ajattelimme, että Tursolan päiväkotisi olisi paras ratkaisu ja meitä lähinnä. Näin ei käynyt, mutta meille tarjottiin päivähoitopaikkoja erittäin hyvästä vaihtoehdosta eli täysin uudesta ryhmästä. Olen tyytyväinen.
- Järjestyi todella nopeasti (äkinäinen töiden alkaminen)
- Paikka saatiin nopeasti!
- Epävarmasta tilanteesta huolimatta asiat järjestyivät nopeasti
- Perhepäivähoitopaikka olisi ollut vielä parempi. Saimme kuitenkin paikan omalta alueeltamme

- Toisen lapsemme saimme, toista emme
- Kotikunnan vaihto toi omat kiemuransa, mutta hoito on järjestynyt
- Hoitopaikka järjestyi todella nopeasti!
- Olimme ronkeleita hoitopaikan suhteen. Meillä oli mahdollisuus odotella lähipäiväkodista vapautuvia paikkoja.
- Ilmoitin paikan tarpeesta joulukuun 2006 alussa. Tieto tuli 11.1.2007, muutama päivää ennen kouluun menoa, turhan kauan!
- Päivähoitopaikka järjestyi kuukauden kuluessa hakemuksen jättämisestä!
- 2. vaihtoehto
- Lapset tulevat olemaan eri päiväkodeissa. Erittäin hankalaa kuljetusten kannalta
- Tämä paikka oli toivelistalla ensimmäisenä
- Tiesimme, että paikoista on pulaa, mutta saimme lapset lähipäiväkotiin – hienoa!
- Järjestelyt sopimuksen mukaan
- Ilmoitus paikasta tuli viiveellä

Toimenpiteet:

- Päivähoidon tilaselvitys. Uusien yksikköjen perustaminen väestöennusteen mukaisesti.

4. Saimme lapsen haluamaamme hoitopaikkaan

5	98/153	64,06 %
4	18/153	11,76 %
3	5/153	3,27 %
2	6/153	3,92 %
1	24/153	15,69 %
eos	1/153	0,65 %
ei vast	1/153	0,65 %

Kommentteja tähän kysymykseen

- Kaikki KLA:n päiväkodit täynnä kuulemma. – huono juttu! Olisimme halunneet kodin viereen päiväkotiin.
- Hain päiväkotipaikkaa kahdelle lapselle Tursolasta ja Rikusta. Sain päivähoitopaikan perhepäivähoitajalta Harjunsalosta.
- Saimme lapset haluamaamme päiväkotiin, hoitopäivien määrää jouduttiin rajoittamaan 2 ensimmäisen kuukauden ajaksi. Tästä asiasta neuvoteltiin kanssamme ja olimme suostuvaisia järjestelyyn.
- Sisärukket eri päivähoitoalueilla
- Haimme paikkaa mahdollisimman läheltä, saimme melkein pä mahdollisimman kaukaa. Tästä syystä emme ota paikkaa vastaan.
- Saimme hoitopaikan todella kaukaa. Vastakkaiseen suuntaan vanhempien työpaikoista. Hoitopaikkaan ei mitenkään mahdollista viedä lapsia!!
- Kaikki 3 lasta on vierekkäin, helpottaa hakua ja vientiä
- Muualla ei ollut tilaa, pitkä kuljetusmatka (jalkaisin)
- Haimme lapsen allergioiden takia turvalliseen hoitopaikkaan ja sinne pääsimme
- Toivoimme ryhmäperhepäivähoitoa, jota ei alueella kuitenkaan ole

- Haimme päiväkotipaikkaa, jota emme saneet. Saimme kuitenkin hoitopaikan toivomalta alueelta, mikä oli tärkein.
- Hain paikkaa lähempää kotia
- Kyllä, mutta emme ota paikkaa vielä vastaan. Toivottavasti saamme saman paikan myöhemmin
- Suoramalla useampia päiväkoteja, eikä X ole ollut vielä päiväkodissa, joten ei ole kokemusta. Suoramalle toivottiin ja myös päästiin
- Jo käytännönkin kannalta hieno juttu. Voimme käyttää julkista liikennettä nyt töihin mennessä (koti 500 m päiväkodista, kävelemme sen jatkamme bussilla Tampereelle.) Muussa tapauksessa joutuisimme käyttämään autoa. Myös X:n hoitopaikan suhteen.
- Paikka ei ole Suoraman alueella, jossa asumme, mutta työmatkan varrella kuitenkin
- Perhepäivähoitajan ollessa kysymyksessä ei tietoa saa kuka/osoite jne.
- Asumme Vatialassa ja käymme töissä Tampereen keskustassa ja Ylöjärvellä -> Herttualan päiväkoti on aivan toisella puolella
- emme saaneet haluamaamme hoitopaikkaa, vaikka päättäjillä oli selvillä, että vain yksi kelpaa (ja kuulemamme mukaan toiset tasavertaiset hakijat saivat paikan ko. päiväkodista)
- Kyllä kiitos, mutta päädyimme kuitenkin pitämään lapset yksityisessä
- Isän viedessä lasta tarhaan matkaa olisi kertynyt 50 km/pv!

Vanhemmista 64,06 % koki saaneensa perheen tarpeita vastaavan hoitopaikan lapselleen. Kuitenkin 15,69 % kertoi antamassaan palautteessa, että hoitopaikka ei vastannut perheen tarpeita. Annetusta palautteesta se tuleekin selkeästi ilmi. Perheet joutuvat kuljettamaan lapsiaan pitkiäkin matkoja hoitopaikkaan. Sisaruksia on jouduttu sijoittamaan eri hoitopaikkoihin. Hoitopaikkojen kohdentumattomuutta vanhemmat kommentoivat myös aivan vapaassa osiossa kyselyä. He toivoivat pikaista parannusta asiaan.

Tässä muutama vanhempien antama palaute koskien paikan saantia:

Hoitopaikkatilanne on huono koko kunnassa, asuntoja rakennetaan, mutta hoitopaikkoja ei ole. Lapset olisivat joutuneet vaihtamaan hoitopaikkaa pienen ajan kuluessa, mikä ei ole hyväksi lapsille. Kunnan tarvitsisi miettiä, että hoitopaikkoja täytyisi luoda lisää, koska muuttovirta on tänne suuri, varsinkin lapsiperheitä

Oli kuin lottovoiton olisi saanut, kun sain tiedon, että lapsemme saavat hoitopaikan toivomastamme päiväkodista! Kiitos!

Onpas kunnalla huonosti paikkoja Tampereen tuntumassa, meille tulee paljon järkevämmäksi ostaa hoitopalvelu Tampereen puolelta. Miksi esim. Ylöjärvellä vastaava asia paljon paremmalla mallilla? Huonoa mainosta kunnalle.

Vaikka ennakkoon sanotaan tiukasti kriteereistä, minkä perusteella paikkoja jaetaan, keskustelut hiekkalaatikolla osoittavat (mikä ei kylläkään varmasti ole koko totuus!!! 😊), että usein kuitenkin ”pärstäkerroin” on viime kädessä valintojen perusta. Se harmittaa. (Perhe saa kotihoidon tuen Kangasala-lisää.)

Hankalan kulkuyhteyden (kävelymatkan) vuoksi ajattelimme... Mutta jos päivähoitopaikan olisi perunut, niin olisimme siirtyneet jonossa taas 4 kk eteenpäin vaikka olisimme itse yrittäneet järjestää päivähoidon. Tämä asia tuntui väärältä!!!

Kunnan päivähoito tarjonta on aivan surkeaa luokkaa... vanhemmat eivät voi mennä töihin, koska hoitopaikka on mahdottoman matkan takaan... ja tuet ovat hirveän pieniä. Jotain pitäisi tehdä, jos halutaan säilyttää kunnan asukkaat!

Neuvonta sai kiitosta. Tässä muutama

Kiitos joustavasta toiminnasta ja ystävällisestä palvelusta!!!

X viihtyy hienosti, vaikka on ensikertalainen päiväkodissa suuressa ryhmässä. Miljöö on kodikas ja rauhallinen

Aluejohtajan toiminta hoitopaikan järjestymiseen oli ihailtavaa ja osoitti suurta palvelualltiutta. Suuri kiitos siitä!

Palvelu on ollut ystävällistä ja todella hyvää

Kiva saada selkeät ohjeet ja lomakkeet kotiin ja näin ajoissa!

Kangasalla ihailtavaa, kuinka lapsen persoona ja yksilöllinen kehitys huomioidaan. Minulle hoitokeskustelut ovat antaneet paljon

3.2. Päivähoidossa olevien lasten vanhemmille suunnatun kyselyn tulokset

Koko kunta-alueella tehtiin päivähoitolasten vanhemmille suunnattu kysely siitä, miten vanhemmat ovat kokeneet lastensa päivähoiton. Palautetta vanhemmat antoivat kasvatusympäristöstä, hoidosta ja kasvatuksesta, henkilöstöön liittyvistä asioista ja heille annettiin mahdollisuus tehdä aloitteita Kangasalan päivähoidolle.

Vuoden 2007 kyselyssä päiväkotien vanhempien vastausprosentti oli **66,91** ja he antoivat päiväkotitoiminnalle laadun yleisarvosanaksi **4,43**. Perhepäivähoidon vastaavat luvut **45,95** ja **4,30**, Viriketoiminnan luvut **87,50** ja **4,49** sekä ryhmäperhepäivähoidon **75,93** ja **4,85**. Perhepäivähoidon alhainen vastausprosentti selittynee sillä, että perheet eivät palauta heille postitettuja kirjekuoria takaisin vaikka he saavat vastauskuoret kyselyn mukana. Päiväkodeissa ja ryhmäperhepäivähoidossa vastausten kerääminen tapahtuu suljettuihin, sinetöityihin laatikoihin, jotka avataan sovitusti. Asiaan kannattaa kiinnittää huomiota ja miettiä ratkaisua perhepäivähoidon osalta.

Suurin osa perheistä ilmoitti käyneensä tutustumassa päivähoitopaikkaan ennen hoidon aloitusta. Muutama perhe kirjoitti, että hoidontarve tuli niin pikaisesti, että tutustuminen oli mahdotonta. Vanhemmat kertoivat myös, että hoitaja ja vanhemmat ovat sopineet perheen ja päivähoiton välisen yhteistyön tavoista ja sisällöistä (päiväkoti 95,10, perhepäivähoito 95,59, viriketoiminta 93,65, ryhmäperhepäivähoito 97,56 ja henkilökunta 97,38).

Yhteisten toimintaperiaatteiden ja toimintaa ohjaavien sopimusten teko ei toteutunut aivan yhtä hyvin kuin hoitopaikkaan tutustuminen. Vanhempien mielestä näistä asioista sovittiin 84,76 prosenttisesti päiväkodeissa, perhepäivähoidossa 88,24, viriketoiminnassa 79,37, ryhmäperhepäivähoidossa 90,24 ja henkilöstön mielestä 78,17.

Kysyttäessä perheiltä onko lapsen hoitoon, kasvuun ja oppimiseen liittyvät asiat kirjattu yhdessä perheen kanssa perhekeskustelussa vanhemmat vastasivat, että päiväkodeissa 90,53 prosenttia vanhemmista oli käynyt ko. keskustelun, perhepäivähoidossa vastaava luku oli 70,59, viriketoiminnassa 77,42 ja ryhmäperhepäivähoidossa 87,80. Kasvatuskeskustelu on olennainen osa kasvatuskumppanuutta ja siinä sovitaan lapsen kasvun ja kehityksen tukemiseen liittyvät asiat yhdessä henkilöstön ja vanhempien kanssa. Koko päivähoiton henkilöstö ilmoitti, että keskustelu vanhempien kanssa käydään prosenttisesti 94,32. varhaiskasvatuskeskustelut ovat selkeästi osa päivähoiton kasvatuskumppanuutta. Kuitenkin perhepäivähoidossa ja viriketoiminnassa ja myös ryhmäperhepäivähoidossa tulee kiinnittää huomiota siihen, että keskustelut käydään.

Hoitajan poissa ollessa hänen tilalleen palkataan lapsille tuttu ja ammattitaitoinen henkilö kysymykseen vanhemmat antoivat arvosanan 3,53, perhepäivähoidossa 3,79, viriketoiminnassa 3,89, ryhmäperhepäivähoidossa 3,81 ja henkilökunta 3,32. Ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointiin onkin kiinnitettävä erityistä huomiota. Vakituisen sijaishenkilökunnan määrä on lisättävä ja perhepäivähoidon varahoitojärjestelmää on kehitettävä. Henkilökunta koki, että aikaa esimerkiksi lapsen yksilölliseen huomiointiin ei heikon sijaistilanteen vuoksi ole riittävästi.

Päivähoitopaikan sisä- ja ulkotilat vanhemmat katsoivat turvallisiksi. Kuitenkin kirjoitetuissa kommentteissa tämä alue nousi voimakkaimmin esille. Vanhemmat nimesivät riskikohtia turvallisuudessa. Henkilökunta arvio ulkotiloja turvattommiksi kuin sisätiloja. Turvallisuuteen liittyviä seikkoja käsitellään erikseen kehittämiskohteissa.

Kysymyksiin, joissa kysyttiin lasten päivän toiminnasta, vanhemmat sanoivat, että niihin on vaikea vastata, koska he eivät ole näkemässä toimintaa. Juuri nämä asiat ovat niitä, joista tieto perheille siirtyy jatkuvassa vuorovaikutuksessa. Laulut, askartelut ja retket ovat itsestään selviä vanhemmille tiedotettavia asioita. Entä sitten lasten erilaisuuden hyväksymiseen, sylissä pitämiseen, myönteisten kokemusten saamiseen erilaisten tunteiden hyväksymiseen ja ristiriitojen ratkaisemiseen liittyvät päivän tapahtumat. Tämän toimintatavan muutosta kaivattiin joissakin palautteissa. Vanhemmilla on halu saada tietää lapsensa päivästä päivähoitossa. Henkilökunta kokee niin, että päivittäiset keskustelut ovat vaikeita ja liittyvät lähinnä henkilökunnan vähyyteen. Perhepäivähoidossa vanhemmat kokivat saavansa enemmän päivittäistä tietoa lapsestaan.

Vanhempien antamasta palautteesta nousee esille neljä kokonaisuutta

1. Piha-alueitten turvallisuuteen päivähoitoyksiköissä tulee kiinnittää enemmän huomiota
 - * aidat ovat vielä monessa päivähoitoyksikössä liian matalat, niiden alta mahtuu lapsi ryömimään, niitä ei ole ollenkaan tai porttien sulkemismekanismeissa on ongelmia
 - * piha-alueet ahtaita, vaikeasti valvottavia esim istutusten tms sellaisen vuoksi
 - * kiinteitä pihaleikkivälineitä ei huolleta ja niistä irtoaa puutikkuja lapsiin
 - * talvisin pihat, raput yms ovat vaarallisen liukkaita, hiekoitusta ei ole tai se on riittämätön
 - * niissä yksiköissä, joissa esim aidat oli korjattu edellisen raportin toimintaohjeen mukaisesti, vanhemmat antoivat myönteistä palautetta; he kokivat turvallisuuden parantuneen
(arvosana päiväkodeille 4,16, perhepäivähoito 4,25, viriketoiminta 4,36 ja ryhmäperhepäivähoito 4,15. henkilökunnan ajatus turvallisuudesta 3,69)
2. Vanhemmat kokivat sijaispulan näkyvän hoidon laadussa. He eivät tienneet ketä hoitajat ovat, millainen koulutus heillä on, ovatko he päteviä jne

(päiväkotien vanhempien antama arvosana 3,53, perhepäivähoidossa 3,79, viriketoiminnassa 3,89 ja ryhmäperhepäivähoidossa 3,81. Henkilökunnan antama arvosana 3,32)

3. Lasten hoitopäivän aikaisesta ohjastusta toiminnasta vanhemmat saivat tietoa ja kokivat sen myönteisenä. Vanhemmat eivät kuitenkaan osanneet vastata kysymyksiin pidetäänkö lasta sylissä, lohdutetaanko lasta, autetaanko lasta ratkaisemaan ristiriitatilanteita jne. Nämä asiat ovat yhtä tärkeitä ellei tärkeämpiä kuin ohjatun toiminnan tilanteet.
4. Päivähoitohenkilöstö sai paljon myönteistä palautetta vanhemmilta työstään. Monissa vastauksissa toivottiin, että Kangasalan kunta tukisi hoitohenkilöstön jaksamista entistä enemmän.

3.3. Henkilöstön antama palaute

4. LAADUNARVIOINTI ERI OSA-ALUEILLA

Seuraavassa katsauksessa pyrin tarkastelemaan sitä, miten laatukäsikirjan eri osa-alueita on toimintavuoden aikana arvioitu. Eri päivähoitoalueilla on luonnollisesti käytössä erilaisia menetelmiä. Nyt kuitenkin tarkastelen vain niitä menetelmiä, joita on kirjattu laatukäsikirjaan. Pääsääntöisesti laatukäsikirjan kaikki arviointimenetelmät ovat olleet käytössä.

4.1. Asiakasnäkökulma (Vaikuttavuus)

Kattava tiedonsaanti päivähoitosta

Asiakkaat kokivat pääsääntöisesti saavansa riittävästi tietoa päivähoitoon hakeutumisesta. Lapsen hoitopäivän tapahtumista he toivoivat saavansa useammin tietoa. Vanhemmista 91,50 prosenttia piti tiedon saantia ja hankintaa erinomaisena tai kiitettävänä. Kuntaan muuttavan vanhemman voi olla vaikea hakea tietoa. Erityisesti vanhemmat kommentoivat, sitä, että eivät tiedä mille päivähoitoalueelle heidän lapsensa hoito kuuluu. Ehdotus hakukoneesta kunnan sivujen pääsivulle tuli yhdeltä perheeltä.

Vanhemmista 85,62 koki saaneensa erinomaista tai kiitettävää palvelua päivähoitoon hakemisen yhteydessä. Pääsääntöisesti päivähoitolaajien toiminta sai kiitosta ja koettiin hyvänä.

Riittävyys ja saatavuus

Päivähoito paikkojen riittävyys ja kohdentuminen oikeille alueille on edelleen ongelma. Vanhemmat antoivat kriittistä palautetta siitä, että esimerkiksi työmatkat venyivät pitkiksi, koska lapsi on hoidossa aivan eri suunnassa kuin työpaikka on. Kuljetusmatkat koettiin liian pitkiksi. Vanhempien toiveena on saada lapsi lähelle kotia hoitoon. Useat vanhemmat toivat esille myös sen, että hoitopaikka ei ole saatu riittävän ajoissa tai ilmoitus hoitopaikasta on tullut viime hetkellä.

Päivähoitopaikkoja pyritään lisäämään ja kuluneella kaksivuotiskaudella on Kangasalan kuntaan valmistunut Omenatarhan päiväkotito, Oravanpesän päiväkotito, Ruusutarhan päiväkotito ja Paatsamankujan ryhmäperhepäivähoitokotito. Perhepäivähoitajien määrää on pyritty aktiivisesti lisäämään, siinä kuitenkin onnistumatta. Perhepäivähoidossa on ollut käynnissä seutukunnallinen, laaja Pirtsakka-projekti. Sen tarkoituksena on ollut kehittää perhepäivähoitoa. Projekti päättyy syksyllä 2007.

Hakuprosessi

Päivähoidon uuden käyttöjärjestelmän Effican käyttöönotto on sujunut kohtuullisesti. Effica otettiin käyttöön toukokuussa 2006. Se on helpottanut lasten hakemusten vastaanottoa ja valintaa.

Vanhemmista 90,19 ilmoitti saaneensa tiedon lain määrittelemässä aikarajassa erinomaisesti tai kiitettävästi. Tosin juuri tämän kysymyksen kohdalla kommentaista tuli ilmi, että päivähoitopaikka ei ole aina se toivottu ja lapsen kuljetukseen käytetään perheiden mielestä liian paljon aikaa.

Päivähoidon aloitus

Päiväkoteihin valittujen lasten vanhemmista 96,32 prosenttia vanhemmista ilmoitti käyneensä tutustumassa hoitopaikkaan ennen hoidon aloitusta, perhepäivähoidossa 98,53 viriketoiminnassa 90,48, ryhmäperhepäivähoidossa 100 prosenttia ilmoittivat käyneensä tutustumassa hoitopaikkaan. Yleisesti vanhemmat olivat tyytyväisiä päivähoitoon liittyviin seikkoihin. Yhteisistä periaatteista oli puhuttu ja suurin osa koki, että lasta hoitavan henkilöstön ja vanhempien kanssa oli tehty kasvatussuunnitelma. Jotkut kertoivat hoidon alkaneen hiljattain, joten suunnitelmaa ei vielä ole tehty. Perhepäivähoidossa lapsen henkilökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman tekoon täytyy kiinnittää huomiota ja miettiä keinoja, miten hoitajien valmiuksia keskustelun käymiseen voidaan lisätä.

Kasvatuskumppanuus

Kangasalan kunnan varhaiskasvatussuunnitelma valmistui 2005. Vuonna 2007 on käynnistetty yksiköiden omien varhaiskasvatussuunnitelmien laadinta. Tarkoituksena on saada yksiköiden suunnitelmat vuoden 2007 loppuun mennessä tehtyä. Vuoden 2007 syksyllä käynnistyi varhaiskasvatussuunnitelman ja laadunhallinnan yhteen nivominen entistä tiiviimmin. Tarkoituksena aikaan saada jatkuvan kehittämisen polku Kangasalan päivähoitoon. Vanhempien, lasten ja henkilöstön vuorovaikutukseen kannustaminen on yhtenä päätavoitteena. Jatkuvan arvioinnin kautta päivähoitossa pyritään kehittämään kasvatuskumppanuutta.

Päiväkodeissa on yhteisten sopimusten tekeminen henkilöstön ja vanhempien kanssa jo erittäin hyvää. Selkeästi vanhemmat kuitenkin toivoisivat vielä enemmän yhteisestä näkemyksestä keskustelua. Perhepäivähoidossa keskustellaan suunnilleen kuten päiväkodeissakin vanhempien kanssa, mutta varhaiskasvatussuunnitelma tehdään vanhempien ilmoituksen mukaan noin 70,59 prosenttisesti perheiden kanssa. Vastaava luku päiväkodeissa on 90,53. Viriketoiminnassa 77,42 ja ryhmäperhepäivähoidossa 90,24.

4.2. Talousnäkökulma (Resurssit)

Talousarvion laadinta taloudellisuuden, kustannuslaskennan ja kehittämiskohteiden pohjalta

Käyttöprosentin ja muiden tavoitteiden seuranta vuosittain toimintakertomuksen yhteydessä.

4.3. Prosessinäkökulma (Prosessit ja rakenteet)

Hoidon, kasvatuksen ja oppimisen kokonaisuus

Kyselyn kysymykset 12-19 koskevat vanhempien käsitystä päivähoiton sisällöstä. Päiväkodeissa olevien lasten vanhemmat arvioivat yleisesti toiminnan, sen sisällön ja suhtautumisen lapsiin olevan kiitettävää. Kysymys siitä, mahdollistaako päiväkodin päiväjärjestys pitkäkestoisen leikin sai alhaisimman arvosanan (4,07), perhepäivähoitossa vastaavaan kysymykseen arvosana oli 3,92, viriketoiminnassa 3,88 ja ryhmäperhepäivähoitossa 3,84. Henkilöstö antoi kysymykseen arvosanan 3,42. Päivähoiton päiväjärjestykseen vaikuttaa monet asiat (ruokailut, ulkoilut, siivoaminen, päivälepo). Kuitenkin lapsen leikki on lapsen keskeinen oppimisen muoto. Lapset itse näkevät leikin tärkeimpänä asiana päivähoitossa.

Verrattaessa vanhempien ja henkilökunnan vastauksia kysymyksiin 12-19 voi selkeästi havaita henkilöstön antaneen alhaisempia arvosanoja kuin vanhemmat. Vanhemmat eivät ole päivän aikana näkemässä toimintaa. Henkilökunta arvioi esimerkiksi lapsen valinnan mahdollisuudet leikin suhteen heikommaksi kuin vanhemmat. Henkilöstö koki myös, että lapsia otetaan arkipäivän askareisiin hyvin, mutta ei kiitettävästi.

Kasvatusympäristö

Ote Kangasalaan kunnan varhaiskasvatussuunnitelmasta

Fyysiset perustarpeet

Kasvattajien tehtävä on huolehtia konkreettisesti liikkumiseen, ulkoiluun, pukeutumiseen, riisuutumiseen, henkilökohtaiseen siisteyteen, ruokailuun, päivälepoon, ja terveyden ylläpitoon liittyvästä lapsen perushoidosta. Perushoito on ystävällistä, kärsivällistä, kiireetöntä ja turvallista.

Psyykkiset perustarpeet

Lapsi tuntee arvostusta, hyväksyntää ja hän tulee kuulluksi. Lapsen itsetuntoa vahvistetaan ja hän kokee iloa ja riemua. Lapsen hyvinvoinnin tunnistaa lapsen huolettomuudesta, rentoutuneisuudesta ja siitä, että hänellä on hauskaa muiden kanssa ja että hän kokee olonsa mukavaksi.

Lapsi saa leikkiä ja toimia ikätasoaan vastaavalla tavalla motivoivassa ympäristössä. Lapsen hoitopaikassa vallitsee kiireetön turvallinen ilmapiiri. Lapsi kokee saavansa aikuisen läheisyyttä ja tarvittaessa tukea. Syli on lapsen emotionaalisen tankkauksen paikka. Kaikki varhaiskasvatukseen kuuluvat tarvitsevat kasvattajan syyliä ja läheisyyttä.

Sosiaaliset perustarpeet

Lapsi saa nauttia yhdessäolosta toisten lasten kanssa, aikuisen kanssa ja kasvattajien yhteisössä. Lapsella on mahdollisimman pysyvät ja turvalliset ihmissuhteet.

(Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2003, 9; Kekkonen 2003, 1-2.)

Näitä asioita kysytään laatukselyn kohdissa 8-11. Vanhemmat kertoivat, että heidän on vaikea arvioida hoitopäivän aikana tapahtuneita asioita. Kuten sitä, miten heidän lastaan pidetään sylissä. Psyykkisen ja sosiaalisen alueen tapahtumat siirtyvät vanhemmille vain jatkuvassa keskustelussa. Henkilökunta koki, että lapsen psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus olivat

kiitettävällä tasolla. Kommentoidessaan esimerkiksi lasten sylissä pitämistä he toivat esille henkilöstön vähäisyyden (sijaisongelmat) ja sen, että tällä hetkellä on perustyölle eli itse lasten hoidolle ja kasvatukselle liian vähän aikaa.

Fyysisen turvallisuuden asioita heidän olikin jo helpompi arvioida. He puuttuivat esimerkiksi päiväkotien pihojen turvallisuuteen (aitojen korkeus, porttien aukaisemismekanismit, perhepäivähoidossa useimmiten pihat olivat kokonaan aitaamattomia). Henkilökunta antoivat päivähoiton pihoille arvosanan 3,96 ja vanhemmat 4,16. Perhepäivähoidossa 4,25, viriketoiminnassa 4,36 ja ryhmäperhepäivähoidossa 4,15.

Kasvatusyhteisöjen käytännöt

Varhaiskasvatussuunnitelman laadinta koko kunta-alueelle ja yksiköiden omat varhaiskasvatussuunnitelmat viitoittavat kasvatusyhteisöjen käytäntöjä. Näiden suunnitelmien laadinnassa on ollut koko ajan mukana päivähoiton henkilöstö ja vanhemmat.

Eriytyinen tuki varhaiskasvatuksessa

Kangasalan varhaiskasvatussuunnitelmassa (vasussa) painotetaan, että erityinen tuki varhaiskasvatuksessa on päivähoiton omaa päivittäistä toimintaa, ei erillistä palvelua. Tuen tarve voi liittyä lapsen kehitykseen tai kasvuympäristön vaikutuksiin. Kun tuen tarve havaitaan, tukitoimet voidaan käynnistää välittömästi. Tukitoimissa huomioidaan lapsen yksilölliset tarpeet. Toiminnan eriyttäminen ja perustaitojen harjaannuttaminen ovat päivittäistä toimintaa. Lisänä liite Kangasalan kunnan päivähoiton Laatuksikirjaan raportin lopussa.

4.4. Henkilöstö- ja uusiutumisenäkökulma (Uusiutuminen ja henkilöstö)

Henkilöstön motivaatio

Vuoden 2006 lopussa tehtiin koko Kangasalan kunnan henkilöstölle työilmapiirikysely. Kyselyn tuloksena päätettiin koko kuntatasolla lähteä kehittämään erityisesti perehdyttämiseen ja ristiriitatilanteiden selvittämiseen liittyviä asioita. Kaikissa päivähoitoyksiköissä on kyselyn pohjalta päätetty omat, yksikkökohtaiset kehittämiskohteet. Kyselyn tulokset löytyvät päivähoiton johtajalta.

Koulutus

Päivähoiton koulutusta toteutetaan koulutustyöryhmän suunnitelman mukaan koko päivähoiton henkilöstölle. Kangasalan kunnan tarjoamat koulutusmahdollisuudet hyödynnetään päivähoitossa. Tietotekninen koulutus on siirtynyt tietohallinnon ulkoistamisen myötä pois kunnasta, mutta uuden järjestelmän myötä mahdollisuudet koulutukseen ovat lisääntyneet.

Työsuojelu

Työsuojelutoimikunnan vuosiohjelman mukaiset kartoitukset, toimenpiteet ja seuranta.

Työkykyä ylläpitävä toiminta

Henkilöstöhallinnon ja työterveyshuollon ohjelmien mukaan. Yksilöllinen seuranta: työntekijä/esimies mm kehityskeskusteluissa.

Johtaminen

Kangasalan kunnan vuoden 2006 lopussa teettämässä työilmapiiritutkimuksessa nousi esille johtamisen kannalta tärkeitä asioita. Kangasalan kunta päätti ottaa tutkimuksesta kaksi eniten esille tullutta seikkaa kehittämisen kohteeksi. Pehdyttäminen oli henkilöstön mielestä aivan liian vähäistä. Ristiriitojen selvittäminen samoin. Molemmat liittyvät voimakkaasti johtamiseen. Päivähoitoyksiköissä käydään keskustelua, mitkä kyselyssä ilmenneet oman päivähoitoalueen asiat otetaan alueellisiksi kehittämiskohteiksi.

Kangasalan kunnassa on käynnissä laaja organisaation muutos. Se koskettaa suuresti päivähoitoa. Päivähoidon johto miettii omalta osaltaan lisääntyvän päivähoidon ja organisaatioon liittyviä muutostarpeita. Asiakaspalvelu sai kyselyssä erinomaista palautetta.

5. VUODEN 2005 JA 2007 KYSELYJEN VERTAILU

Vuonna 2005 toteutetun laatuarvioinnin vertailu vuonna 2007 toteutettuun arviointiin

Hoitopaikan saamiseen liittyvät kysymykset	2005	2007
1. Kunnan tarjoamat päivähoitopalvelut on helposti saatavilla	3,96	4,38
2. Perheemme sai tarpeitamme vastaavaa ohjausta ja neuvontaa päivähoitoon liittyvissä asioissa	4,01	4,42
3. Päivähoitopaikka järjestyi päivähoitoasetuksen mukaisen aikarajan kuluessa	4,57	4,81
4. Saimme lapsen haluamaamme hoitopaikkaan	3,60	4,06

Seuraavassa taulukossa näkyy perheiden vastausten keskiarvot varsinaisesta päivähoitotoiminnasta. Kyselyn viisi ensimmäiseen kysymykseen vastattiin kyllä tai ei. Taulukossa näkyy **kyllä**- vastausten määrä prosentteina.

Päivähoitotoiminnan arviointi	2005	2007 vanhemmat henkilökunta	
1. Perhe on käynyt tutustumassa hoitopaikkaan ennen hoidon aloittamista	96,00	96,25	94,76
2. Hoitajat ja vanhemmat ovat sopineet perheen ja päivähoidon välisen yhteistyön tavoista ja sisällöstä	95,00	95,75	97,38
3. Lapsi, vanhemmat ja hoitajat ovat yhdessä sopineet toimintaperiaatteet ja toimintaa ohjaavat säännöt	85,00	86,25	78,17
4. Lapsen hoitoon, kasvuun ja oppimiseen liittyvät asiat on kirjattu yhdessä perheen kanssa perhekeskustelussa	90,00	81,50	94,32
5. Lapsi vastaanotetaan ja hyvästellään henkilökohtaisesti	95,00	94,25	98,25

Vanhemmat vastasivat päivähoidon tiloja, toimintaa ja henkilökuntaa asteikolla 1-5. Taulukossa näkyy vastauksen **keskiarvo**.

Päivähoitotoiminnan arviointi	2005	2007 vanhemmat henkilökunta
--------------------------------------	-------------	---------------------------------------

6. Sisätilat ovat lapselle turvalliset	4,42	4,5	4,15
7. Ulkotilat ovat lapselle turvalliset	3,86	4,16	3,69
8. Pidetäänkö lapsia sylissä ja hellittääkö?	4,18	4,32	4,44
9. Hyväksytäänkö lapsi sellaisena kuin hän on?	4,54	4,55	4,53
10. Saako lapsi onnistumisen kokemuksia ja myönteistä palautetta toiminnastaan?	4,49	4,54	4,55
11. Hyväksytäänkö lapsen erilaiset tunteet? Autetaanko häntä kestämään pettymyksiä, lohdutetaanko surussa ja iloitaanko yhdessä hänen kanssaan?	4,37	4,46	4,52
12. Autetaanko lasta ratkaisemaan ristiriitatilanteita?	4,33	4,41	4,45
13. Auttaako aikuinen lasta lapsen omien leikki- ja toimintaideoiden toteuttamisessa?	4,33	4,37	4,16
14. Lapsi osallistuu arkipäivän työtehtäviin (leipominen, siivous yms. työaskareet)	4,27	4,27	3,58
15. Lapselle tarkoitetut toiminta- ja leikkivälineet ovat lapsen saatavilla.	4,56	4,59	4,36
16. Lapselle on järjestetty mahdollisuus erilaisiin toimintoihin, esim. leikkiin, kuvataiteeseen, liikuntaan ja musiikkiin sekä erilaisiin pitempään jatkuviin projekteihin.	4,47	4,5	4,19
17. Lapset voivat valita tekemisensä kiinnostuksensa mukaan.	4,17	4,2	4,08
18. Lapsella on päivähoitossa kavereita.	4,54	4,57	4,44
19. Päiväjärjestys ja hoitajat mahdollistavat pitkäkestoisen, jopa useamman päivän kestävän leikin.	3,96	4,07	3,42
20. Vanhemmille kerrotaan lapsen päivän kuulumisista ja tapahtumista.	4,16	4,29	4,50
21. Hoitajat ovat motivoituneita	4,38	4,43	4,35
22. Hoitajan poissa ollessa hänen tilalleen palkataan lapsille tuttu ja ammattitaitoinen henkilö.	3,5	3,53	3,32
23. Päivähoitopaikan ilmapiiri on hyvä.	4,29	4,49	4,35
24. Lapsen on hyvä olla päivähoitossa.	4,56	4,62	4,53
25. Päivähoidon toiminta vastaa lapsen ja perheen toiveita	4,48	4,52	4,18
26. Yleisarvosana päivähoitolaadusta	4,39	4,43	4,25

6. KEHITTÄMISKOHTEET

Päivähoidon johtoryhmä päätti kokouksessaan 16.1.2008 kerätyn laaturaportin pohjalta, että kauden 2007-2009 Kangasalan kunnan päivähoitolaadun kehittämiskohteita ovat:

1. Turvallisuus

Kangasalan kunnan varhaiskasvatussuunnitelmassa lasten toimintaympäristö määritellään seuraavasti:

Lasten fyysinen ympäristö Kangasalan päivähoitolaadussa

Fyysinen ympäristö on turvallinen, toisaalta riittävän haasteellinen ja monipuolinen ja lapsen mielenkiintoa herättävä. Ympäristö tukee sekä lapsiryhmän että lapsen

toimintaa ja oppimista. Tilojen muunneltavuus auttaa siinä, että tilat vastaavat kunakin vuonna lasten ikätasoa. Lasten pelit, lelut, tarvikkeet yms. ovat näkyvillä ja lasten saatavilla. Tavaroidella on selkeä järjestys ja paikka. Ympäristössä näkyy lasten käden jälki ja lasten tekemisen jälki.

Päivähoitoperinteeseen on alusta alkaen kuulunut lasten pienet työtehtävät. Lapset huolehtivat omista ja yhteisistä tavaroista ja lähiympäristöstään.

Varhaiskasvatusympäristön (perhepäivähoidossa, ryhmäperhepäivähoidossa, päiväkodissa ja viriketoiminnassa) rakentuminen, muotoutuminen ja muuttuminen ovat henkilöstön vastuulla. Miltä siellä näyttää? Mitä siellä tehdään? Mitä siellä kuuluu? Miten siellä ollaan? Millaiset ovat säännöt sekä lapsille että aikuisille. Minkälainen työn tekemisen kulttuuri on? Se, kuinka paljon erityisesti lasten, mutta myös vanhempien ajatukset näkyvät ympäristössä, riippuu aikuisten ratkaisuista.

Lasten sosiaalinen ja emotionaalinen ympäristö Kangasalan päivähoitossa

Lapsen hoitopaikka muodostuu lasten ja kasvattajien yhteisöstä, jossa lapsi on päivittäin tekemisissä toisten lasten ja aikuisten kanssa. Lapselle itselleen merkittäviä tekijöitä päivähoitossa ovat toiset lapset ja lapsiryhmä. Lapset pyrkivät aktiivisesti rakentamaan suhteitaan ja samaistumaan vertaisiinsa – ei niinkään päivähoiton aikuisiin. Vertaisryhmän vuorovaikutustilanteissa lapset oppivat yhdessä toisten kanssa ja toisiltaan.

(Hujala et al. 1999, 14, 142.)

Leikki toisten lasten kanssa kuuluu päivähoiton jokaiseen päivään. Leikeissä lapset keräävät tärkeää konkreettista tietoa ja kokemusta yhdessä sekä rakentavat ystävyysuhteita. Ystävät tuovat lasten päivään turvallisuuden tunnetta, ja tällaisella vertaisvuorovaikutuksella on suuri merkitys lapsen sosiaaliseen kehitykseen. (Hujala et al. 1999, 141.)

Valtion taholta on vuoden 2008 alussa tulossa Päivähoiton turvallisuuteen liittyvä ohjeistus. Päivähoiton johtoryhmä päätti, että vuonna 2008-2009 päivähoiton kehittämiskohteena on päivähoiton turvallisuuteen liittyvät asiat. Turvallisuus muodostuu niin fyysisestä, psyykkisestä kuin henkisestäkin turvallisuudesta. Turvallisuusohjeistus tullaan laatimaan uuden ohjeistuksen mukaisesti.

3. Turvallisuussuunnitelmaan liittyvä henkilöstön koulutus

Kangasalan kunnan päivähoiton turvallisuussuunnitelman valmistuttua henkilöstö koulutetaan erillisen suunnitelman mukaisesti.

2. Sijaishenkilöstö

Pyritään löytämään keinoja sijaisten saamisen turvaamiseksi. Kangasalan kunnan on muutaman viime vuoden aikana ollut jatkuvaa pulaa koulutetuista sijaisista. Erityisesti kauden 2007-2009 aikana pyritään parantamaan uuden henkilöstön perehdyttämistä työhön.

Liite Kangasalan kunnan päivähoidon Laatuksikirjaan kohtaan 3.3.4.

Tukea tarvitsevan lapsen kohdalla huomioidaan erityisesti seuraavat asiat:

Päivästruktuurin ylläpitäminen

Tällä huolehditaan siitä, että lapsi pystyy hahmottamaan aikaa ja ennakoimaan tapahtumia. Tilojen järjestely ja sosiaalisen kanssakäymisen selkeyttäminen jäsentävät lapsen päivää. Kuvien käyttö auttaa lasta hahmottamaan päivästruktuuria.

Vuorovaikutuksen vahvistaminen

Henkilökunta aktivoi lasta vuorovaikutukseen. Kiireetön ilmapiiri luo edellytykset hyvälle vuorovaikutukselle. Lasten välistä vuorovaikutusta tuetaan leikeissä ja kaikissa päivittäisissä tilanteissa.

Oman toiminnan ohjauksen vahvistaminen

Lapsen kykyä arvioida ja kehittää omaa toimintaansa vahvistetaan. Toiminnan mallittamisen avulla lapsi oppii toimintaan liittyviä tottumuksia ja päivittäisiä taitoja.

Kehityksen osa-alueiden tukeminen

Lapsen kehityksen eri osa-alueiden tukeminen liitetään luontevasti yhteisten tavoitteiden suuntaisesti. Kasvatuksen menetelmien ja sisältöjen valinnalla tuetaan lapsen kehityksen eri osa-alueita.

Näistä päivähoidon kuntouttavista elementeistä hyötyvät kaikki lapset.

Lapsen tuen tarvetta ja tukitoimia arvioidaan aina yhdessä vanhempien kanssa. Huoli lapsen kehityksestä tuodaan esille niin, että vanhemmilla on mahdollisuus keskusteluun ja tiedon saantiin. Keskustelun tavoitteena on sopia tukitoimien käytöstä päivittäisissä tilanteissa ja suunnitella tarvittavat ympäristön ja toiminnan muutokset. Lapsen tuen tarve ja tuen järjestäminen kirjataan kuntoutussuunnitelmaan.

Kangasalla lapsen tarvitsevat tukitoimet järjestetään pääsääntöisesti siihen päivähoitopaikkaan, missä lapsi on. Ensisijaisena tukitoimena on varhaiskasvatussuunnitelmassa mainittujen päivähoiton kuntoutuselementtien mukauttaminen lähipäivähoidon vertaisryhmään, johon kiertävä erityislastentarhanopettaja antaa konsultointiapua. Tämä edellyttää, että henkilökunta on valmis kehittämään uusia toimintatapoja ja vastaamaan lapsen yksilöllisiin tarpeisiin. Lapsen sijoituksissa tulisi huomioida, ettei liian monta erityistä tukea tarvitsevaa lasta sijoiteta samaan ryhmään.

Erityispäivähoidon koordinaattori

Erityispäivähoidon koordinaattorin tehtäviin kuuluu koko kunnan erityispäivähoidon koordinointi ja kehittäminen. Tähän liittyvät mm. pedagogisen toiminnan kehittäminen ja erityispäivähoidon koulutuksen suunnittelu. Koordinaattori tekee erityispäivähoidon ostopalvelu- ja kuljetuspäätökset. Lisäksi hän päättää ryhmäkoon pienentämisestä (eli myöntää lapsen kahdenpaikkaisuuden) ja maksuttoman kuntoutuksellisen päivähoiton antamisesta. Erityispäivähoidon koordinaattori toimii myös Omenatarhan päiväkodin hallinnollisena johtajana.

Kiertävä erityislastentarhanopettaja

Kiertävän erityislastentarhanopettajan (kelto) tehtävänä on huolehtia päivähoitohenkilöstön ohjaamisesta ja konsultoinnista. Hän auttaa tunnistamaan tuen tarpeen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja arvioi jatkotutkimukseen lähettämisen tarpeellisuutta. Kelto toimii

yhdessä vanhempien, päivähoitohenkilöstön ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Kelto osallistuu myös erityispäivähoidon kehittämistyöhön. Kangasalla kelton työkenttä on laajentunut kuntaliitoksen ja päivähoidon tarpeen lisääntymisen vuoksi huomasti.

Ryhmäkoon pienentäminen

Lapsen tuen tarve saattaa vaatia lisäresurssia ja ryhmäkoon pienentäminen on yksi Kangasalan päivähoidon tukimuoto. Käytännössä tämä tarkoittaa lapsen sijoittamista ns. kahden paikalle. Tästä kahdenpaikkaisuudesta päättää erityispäivähoidon koordinaattori. Päivähoidon aluejohtaja anoo kahdenpaikkaisuutta erillisellä lomakkeella (liite 1). Myös vanhempia tulee tiedottaa ryhmäkoon pienentämisestä. Lomakkeeseen tulee liittää asiantuntijan lausunto ryhmäkoon pienentämisestä. Kahdenpaikkaisuus-päätöksen myöntämisen jälkeen erityispäivähoidon koordinaattori sijoittaa lapsen kahdenpaikalle Efficaan. Kahdenpaikkaisuus myönnetään enintään toimintavuodeksi ja tarvittaessa uusi anomus tuen tarpeesta tehdään vuosittain. Kahdenpaikkaisuuden myöntämisen perusteena on lapsen selkeä tuen tarve, mutta ei tuen tarve ei jatkuva. Kahdenpaikkaisuuden tavoitteena on turvata henkilökunnan ajan riittävyys lapsen tukemiseen.

Ryhmäavustaja/henkilökohtainen avustaja

Kangasalla on 20 vakituista ryhmäavustajan vakanssia, joista yksi on osa-aikainen. Viisi ryhmäavustajaa työskentelee integroiduissa erityisryhmissä. Ryhmäavustajien sijoittelut sovitaan keväällä, kun syksyn lapsiryhmiä suunnitellaan. Jokainen alue lähettää erityispäivähoidon koordinaattorille alueen lasten nimet lisätietoineen, joilla on erityisen tuen tarvetta. Koordinaattori yhdessä kelton kanssa kokoaa ryhmäavustajien / henkilökohtaisten avustajien tarpeen alueittain seuraavaksi toimintakaudeksi.

Ryhmäavustajien sijoittuminen läpikäydään keväällä päivähoidon johtoryhmässä. Ryhmäavustajia sijoitetaan ryhmiin, joissa on useita tukea tarvitsevaa lasta. Lapsilla voi olla tuen tarvetta mm. oman toiminnan ohjauksessa, päiväjärjestyksen jäsentämisessä (esim. siirtymätilanteet) ja vuorovaikutustaitojen vahvistamisessa. Ryhmäavustajan avulla taataan ryhmässä työrauha ja turvallinen ilmapiiri. Ryhmäavustajan saaminen edellyttää, että lapsilla on tuen tarpeesta asiantuntijan lausunto.

Kehitysvammaiset, aistivammaiset, liikuntavammaiset, vahvasti autistiset lapset ja aggressiivisesti oireilevat lapset, joiden tuen tarve on jatkuva ja välttämätöntä ja joilla on asiantuntijan lausunto henkilökohtaisen avustajan tarpeesta, on mahdollisuus saada henkilökohtainen avustaja.

Integroitu erityisryhmä

Mikäli edellä mainitut tukimuodot lähipäiväkodissa eivät riitä, lapsi ohjataan integroituun erityisryhmään, joka on tarkoitettu erityistä tukea tarvitseville lapsille, joilla on asiantuntijan (esim. psykologin tai erikoislääkärin lausunto) ja /tai diagnoosi. Asiantuntija lausunnossaan suosittelee integroitua erityisryhmää. Integroitu erityisryhmä on 12-15 lapsen pienryhmä, jossa osa lapsista on erityisen tuen tarpeessa. Integroidussa erityisryhmässä työskentelee erityislastentarhanopettaja, päiväkodinopettaja, päivähoitaja ja ryhmäavustaja. Ryhmissä painotetaan kuntouttavaa toimintaa ja käytetään erityisopetuksen menetelmiä systemaattisesti. Erityistä tukea tarvitsevat lapset valitaan integroituihin erityisryhmiin keväisin vapautuville paikoille yhdessä moniammatillisesti. Lisäksi erityislastentarhanopettajan asiantuntijuutta hyödynnetään joustavasti päiväkodeissa, joissa on integroituja erityisryhmiä. Integroituja erityisryhmiä on tällä hetkellä neljä; Pajupillin ja Viserryskujan päiväkodissa ja kaksi ryhmää Omenatarhan päiväkodissa. Lisäksi Omenatarhan päiväkodissa toimii tänä vuonna myös kahdeksan lapsen erityisryhmä, jossa jokaisella lapsella on erityisen tuen tarvetta.

Kuljetuspalvelu

Päivähoitokuljetukset kuuluvat ensisijaisesti lasten vanhemmille. Erityistä tukea tarvitseville lapsille voidaan järjestää kuljetus perustelluista syistä. Tällaisia ovat mm. huonot liikenneyhteydet, oman auton puuttuminen tai vanhempien työaikaan liittyvät syyt. Vanhemmat hakevat kuljetuspalvelua erillisellä lomakkeella (liite 2) ja kuljetuspalvelusta päättää erityispäivähoidon koordinaattori. Kuljetukset pyritään yhteen sovittamaan koulukuljetusten kanssa. Pidennettyyn oppivelvollisuuteen ja esiopetukseen kuuluvien lasten kuljetuksissa noudatetaan perusopetuslakia.

Yhteistyö eri tahojen kanssa